

Sygn. akt II KK 178/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)
SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)
SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Elżbieta Łopacińska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie **P. M.**

skazanego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 lutego 2019 r.,

kasacji, wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 19 września 2017 r., sygn. akt X Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 29 grudnia 2015 r., sygn. akt XIV K (...),

1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym,

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. D. (Kancelaria Adwokacka w W.), jako obrońcy z urzędu, kwotę 1180,80 zł (słownie: tysiąc sto osiemdziesiąt złotych 80/100), w tym 23%

podatku VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz obronę w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy XIV Wydział Karny wyrokiem z 29 grudnia 2015 roku, sygn. akt XIV K (...), uznał oskarżonego P. M. za winnego popełnienia występku z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zb. z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 19 § 1 k.k. wymierzył karę 10 lat pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 77 § 2 k.k. orzekł, że warunkowe zwolnienie oskarżonego z odbycia reszty kary może nastąpić nie wcześniej niż po odbyciu 8 (ośmiu) lat kary.

Wyrokiem z 19 września 2017 r., w sprawie o sygn. akt X Ka (...), Sąd Okręgowy w W., Wydział X Karny Odwoławczy, po rozpoznaniu apelacji oskarżonego i jego obrońcy utrzymał w mocy wyrok sądu I instancji.

Od tego prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego kasacje wnieśli obrońcy skazanego. W kasacji adw. K. D. zarzucono:

I. rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia - art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 447 § 1 k.p.k., art. 440 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., poprzez brak rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów, wskazanych w środkach odwoławczych - brak przeprowadzenia prawidłowej i rzetelnej kontroli instancyjnej, tj.:

a. pozbawionej wnikliwej analizy, zarówno granic zaskarżenia wniesionego środka odwoławczego przez oskarżonego i jego obrońcę, jak i zarzutów w nich podniesionych oraz ponowne całkowite pominięcie treści pisma obrońcy z dnia 1 sierpnia 2016 r. („uzupełnienia apelacji”) - a jedynie szczątkowe omówienie braku podstaw jego nieuwzględnienia, bez analizy jego treści w kontekście - granic zaskarżenia i już podniesionych zarzutów (obrońcy i oskarżonego), w tym również brak analizy stanu prawnego i przepisów postępowania obowiązujących w trakcie procesu (a tym samym ewentualną możliwość uzupełnienia apelacji - w kontekście konieczności totalnej kontroli wyroku przez Sąd Okręgowy w granicach zaskarżenia - a co wynika z wniesienia apelacji na korzyść oskarżonego), a co było wskazywane przez autora pisma z 1.08.2016 r. (vide: k. 3622), o czym Sąd

Okręgowy również się nie wypowiedział w treści uzasadnienia, a co już wskazywał Sąd Najwyższy (vide: k. 3620), a tym samym Sąd II instancji rażąco naruszył również treść art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. - a powyższe miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku;

b. wywiedzionej argumentacji w piśmie obrońcy z 1.08.2016 r., w zakresie szerszym (art. 440 k.p.k. i art. 455 k.p.k.), niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a tym samym brak rozważenia przez Sąd Okręgowy wskazań Sądu Najwyższego dotyczących - rozstrzygnięcia o charakterze i procesowym znaczeniu pisma obrońcy z 1.08.2016 r., co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku;

c. poprzez obrazę prawa materialnego, tj. art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § k.k., przez jego błędną wykładnię i błędne zastosowanie, w już tak ustalonym stanie faktycznym sprawy (błędnie i kwestionowanym przez oskarżonego), zaniechanie pogłębionego rozważania i uzasadnienia zagadnienia związanego ze stroną podmiotową i przedmiotową przestępstwa stypizowanego w art. 280 § 1 k.k. i treści art. 18 § 2 k.k., tym samym rzekomego wypełnienia znamion tego czynu przez oskarżonego (podżegania do występuku rozboju), w sytuacji, w której zarzucany oskarżonemu czyn, nie należy do typowych i z tej uwagi wymagana jest jego pogłębiona i pełna analiza, a czego zabrakło zarówno w rozważaniach Sądu Rejonowego oraz Sądu Okręgowego - w zakresie obejmowanego przez oskarżonego zamiaru oraz czy wyczerpywał on nim znamiona przepisu art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k., a co miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku;

d. całkowite pominięcie przez Sąd II instancji, uzupełniającej argumentacji ujętej w piśmie obrońcy z 1.08.2016 r., odnoszącej się do zarzutu naruszenia prawa materialnego art. 280 § 1 k.k., a który zarzucił oskarżony w swoim środku zaskarżenia, co ostatecznie można było odczytywać jako jego uzupełnienie w granicach zaskarżenia i postawionego zarzutu, a co mogło mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku;

e. całkowite pominięcie w rozważaniach Sądu Okręgowego, pisma z dnia 14 kwietnia 2016 r. (uzupełnienie apelacji), oskarżonego i zawartej tam argumentacji (vide: k. 3253), co miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku;

f. sporządzenie uzasadnienia wyroku bez pełnego i jasnego wskazania, czym kierował się Sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji (w tym ich uzupełnień zarówno pisma obrońcy jak i oskarżonego), Sąd uznał za niezasadne, nie podlegające rozważaniom Sądu Okręgowego oraz poprzez brak pełnych rozważań zagadnienia związanych ze stroną podmiotową przestępstwa napadu rabunkowego określonego w art. 280 § 1 kk i pełnych rozważań dotyczących formy zjawiskowej ewentualnie popełnionego przestępstwa przez oskarżonego i możliwości - już w tym stanie sprawy, wypełnienia przez niego zamiaru podżegania do przestępstwa z art. 280 § 1 kk;

II. bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., poprzez dokonanie istotnej zmiany opisu czynu zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia, pomimo, że oskarżyciel, mając pełną wiedzę o zachowaniach poszczególnych osób, ograniczył w postępowaniu przygotowawczym, a później w akcie oskarżenia, zakres, w jakim decydował się oskarżać P. M., a Sąd Okręgowy powielając orzeczenie Sądu Rejonowego ponownie wykroczył poza granice skargi (naruszając art. 14 § 1 k.p.k.), a taka zmiana opisu czynu, doprowadziła do braku tożsamości czynu zarzucanego i przypisanego oskarżonemu, tym samym dokonano obrazy treści art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., co doprowadziło również do objęcia ściganiem za przestępstwo inne niż te, które stanowiło podstawę przekazania oskarżonego, europejskim nakazem aresztowania, co jest wbrew treści zakazu określonego w art. 607e § 1 k.p.k. oraz skutkuje rażącą obrazą przepisów postępowania - art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., a tym samym bezwzględną przyczyną odwoławczą (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.);

III. rażącą niewspółmierność orzeczonej kary, dziesięciu lat pozbawienia wolności oraz orzeczenie możliwości ubiegania się o warunkowe zwolnienie przez oskarżonego z odbycia reszty kary nie wcześniej niż po ośmiu latach kary (rażąco surowe zastosowanie art. 77 § 2 kk) - a na tak orzeczoną karę bezpośredni wpływ miały wskazane rażące naruszenia praw mające istotny wpływ na treść wydanego wyroku.

W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. oraz utrzymanego nim w mocy wyroku I instancji oraz o umorzenie postępowania,

ewentualnie o uniewinnienie skazanego, albo przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji albo Sądowi I instancji.

Z kolei w kasacji adw. M. S. zarzucono:

1. bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., co polegało na dokonaniu istotnej dla zakresu odpowiedzialności karnej skazanego zmiany opisu czynu, w stosunku do zarzutu objętego europejskim nakazem aresztowania, poprzez przyjęcie w opisie przypisanego czynu, iż P. M. „działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, nakłaniał P. P. i M. K. do dokonania napadu rabunkowego na funkcjonariusza publicznego - Sędziego Sądu Rejonowego w S. B. T. w ten sposób, że P. P. i M. K., działając wspólnie i w porozumieniu, stosując przemoc w postaci zadawania uderzeń skutkujących naruszeniem czynności ciała i rozstrojem zdrowia pokrzywdzonej na okres powyżej 7 dni, mieli dokonać kradzieży nieustalonego mienia pokrzywdzonej” - co wykracza poza granice uzyskanego od państwa wykonania europejskiego nakazu aresztowania (Królestwa Hiszpanii) zezwolenia na ściganie P. M., a tym samym nastąpiło z naruszeniem okoliczności wyłączającej postępowanie, wskazanej w art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k.,

2. bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., co polegało na dokonaniu istotnej dla zakresu odpowiedzialności karnej skazanego zmiany opisu czynu zarzuconego oskarżonemu w akcie oskarżenia, a tym który mu przypisano w zaskarżonym wyroku, co doprowadziło do braku tożsamości czynu zarzuconego i przypisanego, a tym samym skazanie z naruszeniem okoliczności wyłączającej postępowanie, wskazanej w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 14 § 1 k.p.k., a nadto rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

3. art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2013.1247) w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. z zw. z art. 434 § 1 k.p.k. a contrario w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na bezpodstawnym nierozpoznaniu zarzutów obrońcy oskarżonego postawionych w piśmie zatytułowanym „Uzupełnienie apelacji” z dnia 01 sierpnia 2016 r, podczas gdy w stanie prawnym na moment wnoszenia apelacji oraz ww. pisma z dodatkowymi zarzutami dopuszczalna była możliwość

uzupełnienia zarzutów stawianych zaskarżonemu orzeczeniu Sądu I instancji również po upływie terminu do wniesienia apelacji, co miało ten wpływ, że nie zostały, rozpatrzone wszystkie zarzuty stawiane zaskarżonemu orzeczeniu do czego zobowiązany jest sąd odwoławczy,

4. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy - w zakresie winy - rażąco niesprawiedliwego, bo wydanego z naruszeniem przepisów prawa materialnego, wyroku w zakresie uznania, iż czyn skazanego wypełnia znamiona strony podmiotowej przestępstwa rozboju stypizowanego w art. 280 § 1 k.k., podczas gdy prawidłowe rozpatrzenie zarzutów obrońcy jak i skazanego winno prowadzić do wniosku, iż w warunkach sprawy brak jest podstaw do przypisania P. M. zamiaru kierunkowego, co dekompletuje znamiona przypisanego czynu, a w konsekwencji wyłącza podstawę skazania,

5. art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 424 § 2 k.p.k. poprzez wydanie wyroku Sądu II instancji wbrew zapatrywaniom prawnym i wskazaniom Sądu Najwyższego zawartym w uzasadnieniu wyroku z dnia 05/07/2017 r. polegające na lakonicznym i ogólnikowym, pozbawionym jakiegokolwiek analizy omówieniu strony podmiotowej czynu stypizowanego w art. 280 k.k., który to czyn przypisano skazanemu, przy jednoczesnym przyjęciu przez Sąd II instancji, że wywód Sądu I instancji w tym zakresie jest kompleksowy i wielopłaszczyznowy, podczas gdy takich rozważań w tymże wyroku nie było, co miało ten skutek, że bezpodstawnie zaaprobowano stanowisko, którego w sprawie brak,

6. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez rażąco nieprawidłowe przeprowadzenie kontroli instancyjnej oraz nienależyte, nierzetelne oraz pozbawione wnikliwej analizy rozważenie przez Sąd Okręgowy każdego z zarzutów zawartych w apelacjach obrońcy i oskarżonego, a przede wszystkim zarzutów dotyczących:

a. naruszenia prawa materialnego art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k., polegającego na uznaniu, iż czyn oskarżonego wypełniał znamiona podżegania do rozboju, podczas gdy w ustalony stanie faktycznym brak było podstaw do przyjęcia,

iż oskarżony swym zamiarem obejmował wzbudzenie u P. P. zamiaru popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa stypizowanego w art. 280 § 1 k.k.,

b. naruszenia przepisów prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., które zostały postawione w apelacji osobistej oskarżonego, do których to zarzutów Sąd II instancji odniósł się jedynie przez przytoczenie stanowiska judykatury bez przedstawienia rozważań własnych nad treścią postawionych zarzutów,

c. nieustosunkowanie się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu apelacji obrońcy oraz apelacji osobistej oskarżonego, co skutkowało niezasadną aprobacją ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji i bagatelizowaniu naruszeń, jakich dopuścił się ten Sąd oraz przyjęcie za własną ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Okręgowy, która wykracza poza granice swobodnej oceny dowodów określonej przepisem art. 7 k.p.k. w kierunku oceny dowolnej, a także nieuwzględniających całokształtu okoliczności faktycznych sprawy dot. czynu będącego przedmiotem postępowania przeciwko P. M. oraz ogólne i niewnikliwe potraktowanie wszystkich pozostałych zarzutów apelacji wywołujące uzasadnione przekonanie o nierozpoznaniu ich treści;

7. art. 424 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z 433 § 1 k.p.k. poprzez nienależyte uzasadnienie orzeczenia sądu odwoławczego, polegające na braku odpowiedniej argumentacji przy aprobowaniu stanowiska Sądu I instancji, z odwoływaniem się do trafności ustaleń i ocen sądu I instancji, bez jakiegokolwiek argumentacji Sądu *ad quem* oraz bagatelizowaniu naruszeń dotyczących braków w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego, niepozwalających na dokonanie prawidłowej kontroli instancyjnej wydanego przez ten sąd orzeczenia, a także braku odpowiedniej własnej argumentacji, która wskazywałaby, dlaczego podniesione przez obrońcę zarzuty oraz argumenty na ich poparcie, nie zasługują na uwzględnienie, a w konsekwencji:

8. rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 280 § 1 k.k. polegające na wadliwej subsumcji normy prawnej do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, w którym brak jest związku wymaganego dla stwierdzenia podwójnej kierunkowości w zachowaniu oskarżonego niezbędnej do przypisania mu podżegania do przestępstwa rozboju,

9. rażącą niewspółmierność kary (art. 438 pkt 4 k.p.k.) 10 (dziesięciu) lat pozbawienia wolności oraz zastosowania instytucji z art. 77 § 2 k.k. poprzez orzeczenie możliwości warunkowego zwolnienia oskarżonego z odbycia reszty kary nie wcześniej niż po 8 latach kary, podczas gdy możliwość orzeczenia wskazanych wyżej kar i środków karnych ma bezpośredni związek z błędną kwalifikacją karną czynu przypisanego skazanemu P. M.

W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o oddalenie obu jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje okazały się częściowo zasadne. Zanim jednak przyjdzie do wskazania powodów jej uwzględnienia, odnieść należy się do tych zarzutów kasacji, które okazały się chybione.

Zacząć należy od stwierdzenia, że nie potwierdziły się zarzuty kasacji podnoszące uchybienia kwalifikowane jako bezwzględne przyczyny odwoławcze. Po pierwsze, nie doszło do naruszenia określonej w art. 607e § 1 k.p.k. zasady specjalności, poprzez zmianę opisu i kwalifikacji prawnej czynu w wyroku skazującym w porównaniu z opisem i kwalifikacją zawartymi w europejskim nakazie aresztowania, będącego podstawą wydania skazanego przez Królestwo Hiszpanii. Zgodnie z poglądem orzecznictwa „zasada specjalności nie wyłącza dopuszczalności odmiennej oceny prawnej czynu, o ile pomimo tego czyn ten nadal stanowi przestępstwo ekstradycyjne.” (post SN z 23 IX 2016 r., III KK 109/16). Skoro zatem przypisane skazanemu w wyroku Sądu Rejonowego podżeganie stanowiło ten sam czyn co podżeganie będące podstawą wydania, to zakwalifikowanie go z art. 18 § 2 w zw. z art. 280 § 1 w zw. z art. 157 § 1 w zw. z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 w zw. z art. 12 k.k., czyli jako przestępstwo, które również mogłoby stać się podstawą wydania w oparciu o europejski nakaz aresztowania, nie naruszało reguł zasady specjalności.

Po drugie, niezasadny okazał się zarzut kasacji podnoszący naruszenie zasady skargowości, poprzez wyjście Sądu Rejonowego poza granice tożsamości czynu zarzucanego i czynu przypisanego skazanemu. Mimo że Sąd Rejonowy

dokonał nieznaczej modyfikacji opisu czynu zarzucanego w akcie oskarżenia, mianowicie zmienił przypisane skazanemu zachowanie z „polecenia” na „nakłanianie”, a także określił odmiennie czas tego zachowania, nie można zasadnie twierdzić, że pociągnęło to zmianę tożsamości czynu. Niewątpliwie wciąż zachowana została identyczność zachowania do którego skazany nakłaniał, osób do tego nakłanianych oraz innych okoliczności tego nakłaniania, w szczególności sposobu i miejsca, w którym skazany nakłaniał. W świetle przyjmowanych w orzecznictwie kryteriów badania tożsamości czynu, Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, że zdarzenie opisane w skazującym wyroku Sądu Rejonowego jest tym samym zdarzeniem historycznym, które opisał oskarżyciel w akcie oskarżenia, mimo wymienionych drobnych zmian opisu czynu i odmiennej kwalifikacji prawnej.

Niezasadny okazał się też zarzut kasacji wskazujący na niezrealizowanie przez Sąd Okręgowy wytycznych Sądu Najwyższego zawartych w wyroku z dnia 5 maja 2017 r., II KK 95/17, dotyczących potrzeby rozważenia zarzutów apelacji osobistej skazanego odnoszących się do naruszenia prawa materialnego, w szczególności kwestionujących zamiar skazanego podżegania do rozboju. Kwestie tę Sąd Okręgowy rozważył, co znalazło wyraz na s. 5 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, gdzie trafnie zauważono, że w świetle poczynionych ustaleń faktycznych skazany nakłaniał P. P. i M. K. zarówno do użycia przemocy względem osoby pokrzywdzonej Sędzi B. T., jak i do zaboru należącego do niej mienia, co pozwala bezspornie postawić wniosek, że te dwa zasadnicze elementy przestępstwa rozboju były objęte zamiarem podżegającego. Choć rozważania dotyczące tej kwestii są w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dość skrótowe, to jednak w ocenie Sądu Najwyższego są dostatecznie jasne, uargumentowane i merytorycznie poprawne, skutkiem czego nie można mówić w tym wypadku o rażącym naruszeniu art. 518 w zw. z art. 442 § 3 k.p.k., ani o rażącym naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k.

Niezasadne okazały się również zarzuty dotyczące nierozważenia przez Sąd Okręgowy w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zarzutów i twierdzeń zawartych w piśmie obrońcy skazanego z dnia 1 sierpnia 2016 r., określonym przez skarżących jako „uzupełnienie apelacji”. W ocenie Sądu Najwyższego kluczowy dla oceny tej kwestii jest fakt, że pismo to zostało wniesione już po upływie terminu do wniesienia apelacji przez obrońcę. Wziąwszy pod uwagę przytoczone w kasacji

zapatrywanie wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z 16 listopada 2009 r., IV KK 101/09, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie zgadza się z utrwalonym w orzecznictwie poglądem (który zachował aktualność także po 1 lipca 2015 r.), że ewentualne uzupełnienie apelacji po upływie terminu do jej wniesienia, nie wywołuje żadnych skutków prawnych z uwagi na zawity charakter tego terminu. Strona nie może zatem np. rozszerzyć zakresu zaskarżenia lub podnieść nowych zarzutów po przekroczeniu 14 - dniowego terminu, chyba że termin zostanie przywrócony. Przyzwolenie na uzupełnienie przez stronę apelacji w postaci rozszerzenia zakresu zaskarżenia i podniesienia nowych zarzutów po upływie terminu określonego art. 445 § 1 k.p.k., byłoby swoistym przedłużeniem terminu do jej wniesienia (zob. post SN z 10 grudnia 2003 r., V KK 195/03, OSNKW 2004, nr 3, poz. 25; zob. też wyrok SA w Krakowie z dnia 10 listopada 2004 r., II AKa 225/04). W konsekwencji Sąd Okręgowy, choć ze względu na kierunek i zakres zaskarżenia obowiązany był dokonać całościowej kontroli wyroku Sądu Rejonowego, to jednak wynikający z art. 457 § 3 k.p.k. obowiązek odniesienia się w uzasadnieniu do zarzutów i wniosków apelacji wiązał go wyłącznie w zakresie zarzutów i wniosków zawartych w apelacjach wniesionych w terminie, nie wiązał zaś w zakresie zarzutów zgłoszonych po upływie terminu, jak to było w przypadku pisma obrońcy z 1 sierpnia 2016 r.

Ze względu na treść art. 523 § 1 k.p.k. niedopuszczalne były podniesione w kasacjach zarzuty dotyczące rażącej niewspółmierności kary. W orzecznictwie SN utrwalił się pogląd, że: „Zakazu wnoszenia kasacji "wyłącznie z powodu niewspółmierności kary" nie należy rozumieć ani jako całkowitej niemożności zaskarżenia orzeczenia co do kary, skoro użyto tu wyraźnie słowa "wyłącznie", ani - a contrario - że dopuszczalne jest powoływanie się w kasacji na niewspółmierność kary, jeżeli tylko zarzutowi temu towarzyszy zarzut inny, odnoszący się do obrazu prawa materialnego lub procesowego, choćby nietrafny. Wspomniany zakaz oznacza natomiast, że można kwestionować w kasacji karę wymierzoną prawomocnym wyrokiem, ale tylko wówczas, gdy w zasadny sposób podnosi się zarzuty rażącego naruszenia prawa materialnego bądź procesowego, które to uchybienia mogły spowodować wymierzenie kary rażąco niewspółmiernej” (wyrok SN z dnia 31 maja 2001 r., IV KKN 67/01).

Sąd Najwyższy dopatrywał się natomiast podniesionych w kasacjach obrońców naruszeń prawa procesowego polegających na nierzetelnej kontroli odwoławczej w odniesieniu do apelacji osobistej oskarżonego. Apelacja ta została wniesiona, a następnie skutecznie uzupełniona pismem datowanym na 14 kwietnia 2016 r., wniesionym 20 kwietnia 2016 r., czyli przed upływem terminu do złożenia apelacji (zob. k. 3243 i 3253). W konsekwencji, zarzuty i twierdzenia zawarte w piśmie skazanego z 14 kwietnia 2016 r. należało potraktować jako integralną część wniesionego przezeń środka odwoławczego i rozpoznać stosownie do standardu rzetelnej kontroli odwoławczej wynikającego z treści art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. Temu zadaniu Sąd Okręgowy niestety nie podołał. W treści osobistej apelacji i pisma stanowiącego jej uzupełnienie skazany zawarł liczne i bardzo szczegółowe zarzuty podważające poprawność dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów i ustalonego skutkiem tego stanu faktycznego. Warto przy tym podkreślić, że zarzuty te były nie tylko szczegółowe, ale też starannie uzasadnione argumentacją odwołującą się do konkretnych elementów materiału dowodowego. I tak, skazany m.in. zwrócił uwagę na liczne rozbieżności i sprzeczności w zeznaniach i wyjaśnieniach głównego świadka oskarżenia, tj. P. P., podnosił brak racjonalnego, zgodnego z doświadczeniem życiowym motywu działania, zwracał uwagę na dowolności w argumentacji stojącej za dokonaną przez SR oceną dowodów. Co kluczowe, znaczna część tych zarzutów nie została poddana analizie w treści pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Te szczegółowe i konkretne zarzuty osobistej apelacji skazanego zostały przez Sąd Okręgowy pominięte, co niewątpliwie stanowi rażące naruszenie przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Wobec założenia, że uzasadnienie wyroku relacjonuje proces osiągania przez Sąd Okręgowy rezultatu w postaci zaskarżonego rozstrzygnięcia, wnioskować należy, że zarzuty te zostały pominięte nie tylko przy redagowaniu pisemnego uzasadnienia, lecz także przy rozstrzyganiu o zasadności wniesionych w sprawie apelacji, co oznacza, że ich pominięcie musiało mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego. Warto nadto zauważyć, że powyższa kwestia nie wyczerpuje mankamentów pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Wytknąć należy, że także w przypadku tych zarzutów apelacyjnych, które znalazły się w polu rozważań Sądu Okręgowego, analizy

przedstawione w pisemnym uzasadnieniu są powierzchowne i ogólnikowe, z argumentacją pobieżną i skrótową, a w niektórych przypadkach bez żadnej argumentacji. Podsumowując, Sąd Najwyższy dopatrywał się naruszenia przez Sąd Okręgowy standardu rzetelnej kontroli odwoławczej polegającego na pominięciu przy rozpoznawaniu sprawy zarzutów zawartych w osobistej apelacji skazanego i piśmie ją uzupełniającym. Te uchybienia Sądu Okręgowego stanowią rażące naruszenie art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia. Stwierdzone przez Sąd Najwyższy rażące naruszenia prawa procesowego zmuszają do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.